

SCENARIUSZ LEKCJI WYCHOWAWCZEJ

TEMAT LEKCJI: Związki frazeologiczne znane i mniej znane.

Cel ogólny:

Poszerzenie znajomości związków frazeologicznych oraz poznanie ich etymologii.

Cele operacyjne:

Uczeń powinien:

- rozumieć pojęcie związku frazeologicznego oraz umieć je zdefiniować,
- użyć ich prawidłowo,
- wskazać etymologię,
- efektywnie współpracować w grupie,
- umiejętnie wyszukiwać informacje z różnych źródeł,
- ćwiczyć umiejętność prezentowania scenek rodzajowych.

Metody pracy:

praca w grupach, scenki rodzajowe, wyszukiwanie informacji w :

Słowniku frazeologicznym, Słowniku etymologicznym, 1000 słów – Jerzego Bralczyka oraz na odpowiednich stronach internetowych.

Czas trwania zajęć:45 min.

Przebieg zajęć:

1. Wprowadzenie i zdefiniowanie pojęcia: związek frazeologiczny.
Związek frazeologiczny, frazeologizm – utrwalone w użyciu połączenie dwóch lub więcej wyrazów z ustalonym znaczeniem innym niż znaczenia wyrazów składających się na związek.
2. Podanie przykładów:

- a. w języku polskim i angielskim.

She is not my cup of tea – to nie jest moja przyjaciółka od serca; *Piece of cake* – bułka z masłem; *out of the question* – wykluczony; *with flying colours* – śpiewająco, *with your hands down* – z placem w nosie; *a blue-eye boy* – ulubieniec; *a black look* – patrzeć bykiem, ciężkie spojrzenie; *a cold fish* – zimny drań.

- b. zwroty zaczerpnięte z biblii i mitologii w literaturze.

BIBLIA: *Ziemia obiecana* - kraj szczęśliwości, dobrobytu, wolności, *Egipskie ciemności* - coś przykrego, dręczącego, nieszczęście, *Manna z nieba* - nieoczekiwana pomoc, ratunek, *Przejdźcie przez Morze Czerwone* - próba wiary, *Żona Lota* - niezaspokojona ciekawość, *Wieża Babel* - chaos, bałagan, zamieszanie, *Hiobowe wieści* - wieści smutne, tragiczne, fatalne, *Judaszowy pocałunek* - gest fałszywy, nieczny, dwulicowy, *Judaszowe srebrniki* - zapłata za zdradę, *Wdowi grosz* - ofiara ze szczerego serca, niewielka suma, *Zakazany owoc* - coś zakazanego, zabronionego, *Niewierny Tomasz* - sceptyk, niedowiarek.

MITOLOGIA: *Jabłko niezgody* – przyczyna poważnej kłótni, niezgody;

Koń trojański – podstępny i niebezpieczny dar, ukryte niebezpieczeństwo, chytry plan;

Między Scyllą a Charybdą - być w sytuacji bez wyjścia; *Róg obfitości* - bogactwo; *Pięta Achillesa* – słaby punkt;

Spartańskie wychowanie - dyscyplina; *Wizja Kasandry* - zapowiedź klęski; *Stajnia Augiasza* – miejsce szczególnie zaniedbane;

Szyfowa praca – praca nieprzynosząca efektu, daremna praca, bezowocna praca; *Puszka Pandory* - przyczyna zmartwień i kłopotów; *Nić Ariadny* - pomoc, coś, co pozwala wyjść z trudnej sytuacji; *Złote Runo* - bezcenny, legendarny skarb).

LITERATURA:

Przesłanie Pana Cogito – Zbigniew Herbert.

*Idź dokąd poszli tamci do ciemnego kresu
po złote runo nicości twoją ostatnią nagrodę.*

Leopold Staff - Odys

*Każdy z nas jest Odysem,
Co wraca do swej Itaki.*

3. Praca w grupach:
 - uczniowie uzupełniają karty pracy (otrzymują po dwa hasła),
 - opracowują przykłady użycia podanych związków frazeologicznych z pomocą słowników i Internetu,
 - przygotowują scenki z użyciem wybranego związku frazeologicznego.
 -

4. Podsumowanie: nauczyciel pyta o znaczenie wybranych związków frazeologicznych.
- Zacytowanie fragmentów książki *1000 słów*.

Hasła:

Szara eminencja; Tajemnica Poliszynela; Uśmiech Giocondy; Złoty cielec; Prawem Kaduka, Pójść do Canossy; Pisz na Berdyczów; Puścić coś płazem.

Bibliografia:

Bralczyk Jerzy. *1000 słów*. Warszawa, 2017

Skorupka Stanisław. *Słownik frazeologiczny języka polskiego*. Warszawa, 1985

Bruckner Aleksander. *Słownik etymologiczny języka polskiego*. Warszawa, 1970

Gajda Roman. *Wybór idiomów angielskich*. Warszawa, 1990

Kopaliński Władysław. *Słownik mitów i tradycji kultury*. Warszawa, 2006